

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J. T., V., P.**, zastúpeného právnym zástupcom JUDr. B. M., advokátom, D., H., proti žalovanému **JUDr. P. L.**, správca konkurznej podstaty úpadcu D. P., a. s., R., B., IČO: X., **v konaní o určenie pravosti pohľadávky vo výške 52 457,88 eur (1 580 346 Sk)**, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. 12. 2010, č. k. 5Obo 140/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobcu **o d m i e t a.**

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania **n e p r i z n á v a.**

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 01. 10. 2008, č. k. 44Cbi 85/2002-437 žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť na účet súdu za vyplatené znalečné 8 960 Sk. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalobca uplatnil žalobou právo na určenie pravosti pohľadávky vo výške 1 580 346 Sk so zaradením do 1. triedy. Pohľadávka pozostáva z poistného plnenia vo výške 890 796 Sk, z úroku z omeškania vo výške 319 248 Sk a zvyšok predstavuje náhradu škody spočívajúcu v tom, že žalovaný najskôr ustálil výšku poistného plnenia na 890 796 Sk a následne túto výšku bezdôvodne znížil na 417 915,25 Sk. Žalobca tvrdil, že do konkurzného konania si prihlásil pohľadávku vyplývajúcu z poistnej zmluvy č. 240000849 (prečíslovanej na č. X.), uzavretej dňa 06. 08. 1998 na poistenie motorového vozidla, z titulu poistnej udalosti PU Č.

9020019008 z 27. 08. 2000, ktorú žalovaný poprel, pretože poisťná udalosť bola ukončená poisťným plnením vo výške 214 883 Sk. Navrhol, aby bol v konaní ustanovený znalec na určenie časovej ceny vozidla, nakoľko žalovaný 11. 10. 2000 oznámil žalobcovi časovú cenu vozidla vo výške 890 796 Sk a dňa 01. 02. 2001 stanovil inú časovú cenu, a to ku dňu poisťnej udalosti na sumu 417 915,25 Sk. Žalobca ďalej namietal neplatnosť leasingovej zmluvy uzavretej s prenajímateľom poisteného motorového vozidla, ako aj neplatnosť vinkulácie poisťného plnenia v prospech prenajímateľa, s poukazom na podvod pri uzatváraní leasingovej zmluvy. Tvrdil, že na poisťnom do 27. 08. 2000 uhradil viac o sumu 10 790 Sk, ktorú je potrebné považovať za plnenie poisťného za nadstavbu motorového vozidla. Súd dokazovaním zistil, že Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 04. 03. 2002 č. k. 7K 328/2001 vyhlásil konkurz na majetok dlžníka D. P., a. s., B. (ďalej len úpadca) a za správcu konkurznej podstaty súd ustanovil žalovaného JUDr. P. L.. Žalobca si konkurznou prihláškou prihlásil pohľadávku vo výške 1 580 346 Sk z titulu nároku na plnenie z poisťnej udalosti vo výške 1 261 098 Sk a úroku z omeškania vo výške 319 248 Sk. Na prieskumnom pojednávaní dňa 22. 05. 2002 správca konkurznej podstaty poprel pohľadávku v celom rozsahu z dôvodu ukončenia poisťnej udalosti poisťným plnením vo výške 214 883 Sk a žalobca včas v lehote podľa ust. § 23 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (ďalej ZKV) podal predmetnú žalobu. Podľa súdu v konaní nebolo sporné, že žalobca bol nájomcom nákladného motorového vozidla Mercedes Benz, ŠPZ P. na základe leasingovej zmluvy č. 103435 zo dňa 06. 08. 1998, uzavretej s leasingovou spoločnosťou Tatra leasing, s. r. o., ako prenajímateľom. Z bodu 7 leasingovej zmluvy vyplýva, že nájomca spolu s poisťnou zmluvou bol povinný zaslať prenajímateľovi aj oznámenie poisťovne o vinkulácii poisťného plnenia v prospech prenajímateľa. Súd zistil, že žalobca uzatvoril s úpadcom poisťnú zmluvu č. 240000849 (po prečíslovaní X.) pre poistenie trupov cestných motorových prostriedkov s ročným poisťným 61 080 Sk, ktorou bolo poistené nákladné motorové vozidlo Mercedes-Benz Atego 1017, ŠPZ P. (bez nadstavby) s poisťnou hodnotou 1 671 661 Sk, ktorého vlastníkom bola spoločnosť Tatra leasing, v prospech ktorej bolo vinkulované poisťné plnenie z poisťnej zmluvy. V obhliadkovom liste žalobca uviedol, že vozidlo je zatiaľ bez nadstavby. Nadstavba bola namontovaná 17.8.1998, preto v čase uzavretia zmluvy 06. 08. 1998 nebola predmetom poistenia. V čase uzatvorenia poisťnej zmluvy bol žalobca platiteľom dane z pridanej hodnoty (DPH), dodávateľom tovaru bola slovenská spoločnosť, ktorá v zdaniteľnom plnení uviedla daňový základ a DPH. Žalobca mal právo na odpočet DPH, čo aj využil a v poisťnej zmluve sám určil pri stanovení poisťnej hodnoty sumu 1 671 661 Sk. Poistenie zaniklo 07. 11. 2000 z dôvodu, že žalobca nezaplatil predpísané poisťné za poisťné obdobie od

07. 08. 1999 do 06. 08. 2000, dňa 27. 08. 2000 došlo k poistnej udalosti, a to dopravnej nehode poisteného motorového vozidla. Zo správy k dopravnej nehode, vypracovanej Okresným riaditeľstvom PZ dopravným inšpektorátom 07. 10. 2000 vyplýva, že zrážku zapríčinil vodič - žalobca, ktorý odmietol dychovú skúšku a odber krvi. Žalobca oznámil poistnú udalosť poisťovni 28. 08. 2000. Prenajímateľ nesúhlasil s uvoľnením poistného plnenia v prospech žalobcu a po likvidácii poistnej udalosti žalovaný dňa 23. 02. 2001 vyplatil prenájomcovi ako vlastníčkovi motorového vozidla čiastku 189 870 Sk na základe vyčíslenia poistného plnenia vo výške 214 883 Sk, po preúčtovaní čiastky 25 013 Sk nedoplatku poistného, čím bola poistná udalosť vybavená. Súd konštatoval, že žalobca nie je v tomto konaní aktívne legitimovaný, pretože majiteľom motorového vozidla, v prospech ktorého bolo pre prípad poistnej udalosti poistné plnenie vinkulované, bola spoločnosť Tatra leasing, ktorá si pohľadávku do konkurzného konania neprihlásila. Vinkulácia nebola zrušená a v konečnom dôsledku bolo poistné plnenie poskytnuté vlastníčkovi vozidla. Žalobca namietal neplatnosť leasingovej zmluvy a následne aj vinkulácie poistného plnenia v prospech prenájomcu z dôvodu, že dovozca motorového vozidla použil na vymeranie dovozných prírážky a DPH nákupnú cenu 1 245 316 Sk, čím bol voči žalobcovi spáchaný podvod. Súd skúmal ako predbežnú otázku namietanú neplatnosť leasingovej zmluvy, ako i vinkulácie poistného plnenia v zmysle ust. § 37 a nasl. Občianskeho zákonníka a dospel k záveru, že žalobcom uvádzané dôvody nespôsobujú neplatnosť leasingovej zmluvy ani vinkulácie poistného plnenia. Napriek tomuto zisteniu súd vyhovel návrhu žalobcu o ustanovení znalca na určenie časovej ceny vozidla. Zo znaleckého posudku vyplynulo, že správnym termínom v súlade s platnou terminológiou je technická hodnota vozidla, nie časová hodnota. Pri výpočte technickej hodnoty vozidla znalec postupoval v zmysle znaleckého štandardu schváleného pod č. 1980/99-55 a vychádzajúc z východiskovej hodnoty vozidla VHV 2 056 143 Sk stanovil technickú hodnotu vozidla vrátane DPH ku dňu 28. 08. 2000 vo výške 389 575 Sk. Potvrdil, že rozdiel pri určení technickej hodnoty vozidla znalcom a žalovaným vo výške 7 804,60 Sk spočíva v určení technického stavu pneumatík. Keďže žalobca mal vozidlo poistené bez DPH, technická hodnota vypočítaná znalcom bez DPH je 316 727,60 Sk a podľa výpočtu likvidátora je 308 923 Sk. Uvedený rozdiel nemá význam pre rozhodnutie, pretože žalovaný pri výpočte poistného plnenia vychádzal z vyššej hodnoty motorového vozidla (417 915,25 Sk), ako je technická hodnota vozidla bez DPH stanovená znalcom. V zmysle všeobecných poistných podmienok žalovaný oprávnene odpočítal od časovej ceny 417 915,25 Sk (vyššej ako ju stanovil znalec) hodnotu použiteľných zvyškov 135 174,36 Sk, spoluúčasť 5 % vo výške 14 137,04 Sk a znížil plnenie o 20 % pre porušenie zákona č. 315/1996 Z. z.

(odopretie odberu krvi a dychovej skúšky). Po odpočítaní dlžného poistného do 07. 11. 2000 vo výške 25 013 Sk bola leasingovej spoločnosti vyplatená suma 189 870 Sk. Z oznámenia Ministerstva spravodlivosti SR žalovanému zo dňa 04. 07. 2008 vyplýva, že znalecký štandard pod č. 1980/99-50 a č. 1980/99-55 je ten istý znalecký štandard, schválený 26. 11. 1999 ako záväzný metodický pokyn pre znalcov z odboru cestná doprava. Z uvedeného dôvodu súd nepripustil výsluch bývalého ministra spravodlivosti ako svedka, ani skúmanie pravosti jeho podpisu. Súd dospel k záveru, že žalobca v konkurznej prihláške neuplatnil nárok na náhradu škody podľa ust. § 20 ods. 1 ZKV, a preto sa nemôže predmetnou žalobou v zmysle ust. § 23 ods. 2 ZKV domáhať určenia tohto nároku. I v prípade, že by si nárok na náhradu škody riadne uplatnil, nepreukázal, že boli splnené všetky predpoklady pre náhradu škody podľa ust. § 373 a nasl. Obchodného zákonníka, a to porušenie povinnosti, vznik škody, príčinná súvislosť medzi porušením a vznikom škody. Nakoľko nárok žalobcu na určenie pravosti pohľadávky vo výške 1 580 346 Sk nebol preukázaný, súd prvého stupňa žalobu zamietol v celom rozsahu. Výrok o trovách konania sa zakladá podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p.

Na odvolanie žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na ust. § 23 ods. 1, 2 ZKV, ust. § 120 O. s. p. a uviedol, že uplatnený nárok žalobcu na poistné plnenie vyplýva z poistnej zmluvy uzavretej s úpadcom, ktorá obsahuje dohodnutú poistnú hodnotu predmetu poistenia, a preto podľa názoru odvolacieho súdu zisťovanie inej ceny predmetu leasingu a zároveň poistenia je pre rozhodnutie právne bezvýznamná. Súd prvého stupňa nekonal v rozpore so zákonom, keď ďalšie dôkazy o výške kúpnej ceny navrhované žalovaným nevykonal a svojim postupom neodňal žalobcovi možnosť konať pred súdom. Podľa odvolacieho súdu, z týchto dôvodov odvolací dôvod v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p. nie je opodstatnený. Súd prvého stupňa uviedol v rozhodnutí dôvody, pre ktoré nevykonal dokazovanie o platnosti znaleckého štandardu, vydaného Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky 26. 11. 1999 a s týmito sa stotožnil aj odvolací súd. Odvolací súd doplnil, že v konaní bolo na určenie časovej ceny poisteného motorového vozidla nariadené znalecké dokazovanie. Z obsahu znaleckého posudku je zrejmé, že znalec vychádzal zo znaleckého štandardu schváleného Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky 26. 11. 1999 a platného od 01. 01. 2000. Pochybnosti žalovaného o platnosti tohto štandardu odstránilo stanovisko ministerstva, ktoré ho schválilo, a preto dokazovanie v tomto smere, tak ako konšatoval súd prvého stupňa, je aj

podľa odvolacieho súdu nadbytočné. V napadnutom rozhodnutí ďalej odvolací súd uviedol, že žalobca poukázal na nesprávne posúdenie predbežnej otázky platnosti či neplatnosti leasingovej zmluvy a následne aj vinkulácie poistného plnenia v prospech leasingovej spoločnosti. V súvislosti s uvedenou námietkou odvolací súd považoval za potrebné predovšetkým poukázať na obsah poistnej zmluvy, z ktorej uplatnený nárok vyplýva. V zmysle predmetnej poistnej zmluvy nárok na poistné plnenie má žalobca, ktorý poistnú zmluvu uzavrel. Z dokazovania pred súdom prvého stupňa nesporne vyplynulo, že žalobca písomne požiadal poisťovňu, aby poistné plnenie zo zmluvy bolo vyplatené tretej osobe, v tomto prípade prenajímateľovi motorového vozidla. Neplatnosť leasingovej zmluvy z tohto dôvodu nemá právny význam pre posúdenie uplatneného nároku. Poisťovňa poskytla žalobcovi poistné plnenie podľa jeho pokynov na účet prenajímateľa motorového vozidla, preto následné spochybňovanie plnenia nie je opodstatnené.

K námietke nesprávneho právneho posúdenia veci súdom prvého stupňa, odvolací súd uviedol, že v konaní nebolo sporné, že pohľadávka žalobcu vyplýva z písomnej poistnej zmluvy uzavretej s poisťovňou - neskôr úpadcom v zmysle ust. § 788 a nasl. Občianskeho zákonníka. V poistnej zmluve sa účastníci dohodli, že hornou hranicou plnenia poisťovne je časová cena vozidla v čase poistnej udalosti, vypočítaná podľa znaleckého štandardu. Východiskovou cenou pri jej výpočte je poistná hodnota vozidla stanovená pri uzatváraní poistnej zmluvy. Zmluvné strany pri uzavretí zmluvy uviedli poistnú hodnotu vozidla vo výške 1 671 661 Sk bez DPH. Poistiteľ správne postupoval, keď časovú cenu vozidla v čase poistnej udalosti vypočítal z jeho poistnej hodnoty uvedenej v poistnej zmluve. Poistné plnenie poskytnuté žalobcovi vychádza dokonca z vyššej časovej ceny vozidla, ako bola zistená znaleckým dokazovaním. Odvolací súd konštatoval, že súd prvého stupňa zo skutkového zistenia vyvodil správny právny záver, že žalobcovi nevzniklo právo na poistné plnenie z poistnej zmluvy uzavretej s poisťovňou – úpadcom, nad rámec už poskytnutého plnenia. Preto rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil a o trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 224 ods. 1 v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie v zákonnej lehote, ktoré odôvodnil tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v ust. § 237 písm. f/ O. s. p. tým, že predseda senátu odvolacieho súdu nenariadil pojednávanie na odvolacom súde podľa ust. § 214 ods. 1 písm. a/ písm. c/ O. s. p., pričom rozhodnutie súdu prvého stupňa spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

K postupu súdu, ktorým postupom sa žalobcovi odňala možnosť konať pred súdom v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p. došlo podľa dovolateľa tým, že súd prvého stupňa sa vôbec nevysporiadal s písomným návrhom žalobcu na zabezpečenie dôkazov podaním sp. zn. 1588/021/2007 zo dňa 10. 04. 2007 a podaním sp. zn. 1348/021/2008 zo dňa 15. 05. 2008, ako aj tým, že žalobcom predložené listinné dôkazy v prílohe jeho písomného podania sp. zn. 100201/05/2006 zo dňa 13. 04. 2006, ako aj v prílohe jeho podania sp. zn. 402/021/2008 zo dňa 21. 01. 2008, súd vôbec na pojednávaní nevykonával, teda ich neprečítal. Dovolateľ zdôraznil, že svojimi návrhmi navrhol súdu prvého stupňa zabezpečiť tam uvedené listinné dôkazy podľa ust. § 102 ods. 1 O. s. p. a súčasne v prílohe tohto podania predložil súdu listinné dôkazy, a to Kúpnu zmluvu č. 103435/1 zo dňa 06. 08. 1998, Leasingovú zmluvu č. 103435 zo dňa 06. 08. 1998, Záväznú objednávku - Zmluvu č. 18 580 00058 zo dňa 12. 05. 1998, Technickú a cenovú ponuku zo dňa 04. 04. 1998, Zmluvu o uzavretí budúcej zmluvy č. 30290864/1 zo dňa 28. 05. 1998, Zálohovú faktúru č. 18 580 00069 zo dňa 14. 05. 1998 vystavenú predajcom, Bankový výpis žalobcu o úhrade zálohy preddavku pod VS 18 580 00058 zo dňa 06. 04. 1998 na účet predajcu, Preberací a odovzdávací protokol zo dňa 06. 08. 1998, Výpočet časovej ceny zo dňa 22. 07. 2007, Metodické pokyny Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 8820/99-55 zo dňa 01. 01. 2000. Dovolateľ namietol, že súd prvého stupňa návrh na zabezpečenie takto navrhnutých dôkazov uznesením zamietol bez odôvodnenia a bez toho, aby sa vôbec akokoľvek zaoberal ich relevantnosťou vo vzťahu k predmetu sporu. Súčasne súd prvého stupňa prehliadol skutočnosť, že žalobca v prílohe jeho písomných podaní predložil tomuto súdu tam uvedené listinné dôkazy a tieto listinné dôkazy súd náležitým spôsobom vôbec nevykonával. Žalobca poukázal na listinný dôkaz colnej deklarácie, ktorá deklarácia rozhodnutím Colného úradu v Bratislave zo dňa 27. 03. 2007 č. r. 24156/2007-5237 nebola sprístupnená, a preto je potrebné, aby vo veci tohto dôkazu konal súd. I keď tieto vyššie uvedené skutočnosti boli predmetom odvolania zo strany žalobcu, príslušné všeobecné súdy, a to tak súd prvého stupňa, ako aj odvolací súd, sa s týmito skutočnosťami nijako nevysporiadali a tak znemožnili sťažovateľovi ako žalobcovi v tomto konaní konať pred súdom v zmysle ust. § 237 písm. f/ O. s. p. V súvislosti s vyššie uvedenými listinnými dôkazmi dovolateľ poukázal na judikáty R V/1968, R 37/1985, III. ÚS 192/2006, ako aj na ust. § 344 Trestného zákona.

K námietke podľa ust. § 214 ods. 1 písm. a/, písm. c/ O. s. p. dovolateľ uviedol, že súdu prvého stupňa sa podarilo zabezpečiť ďalšie dôkazy, ktoré sa vzťahujú na túto vec, a to

najmä dôkaz označený ako Colná deklarácia JCD 0526718802333 zo dňa 03. 08. 1998, ktorý dôkaz žalobca navrhol súdu prvého stupňa, ale aj odvolaciemu súdu vykonať jeho prečítaním. Z predloženej colnej deklarácie k predmetnému vozidlu podľa dovolateľa jednoznačne vyplýva, že pri stanovení ceny predmetného nového motorového vozidla a teda pri stanovení ceny predmetu leasingu (z ktorej ceny sa vychádzalo pri uzatváraní leasingovej zmluvy č. 103435 zo dňa 06. 08. 1998, ako aj poisťnej zmluvy č. 240000849 (po prečíslovaní X.), ale tiež pri vinkulácii poisťného plnenia, ktoré pre žalobcu vyplynulo z predmetnej leasingovej zmluvy, došlo zo strany leasingovej spoločnosti k podvodu, nakoľko pri výpočte ceny nového vozidla a teda leasingovej ceny tohto vozidla sa dovozná prirážka vo výške 3 %, ako aj clo vo výške 10,26 % vypočíta z dovoznej ceny tohto vozidla a nie z predajnej ceny, čím žalobca bol úmyselne zo strany žalovaného poškodený pokiaľ ide o výšku predajnej, resp. leasingovej ceny tohto vozidla. Táto skutočnosť tiež nepriamo vyplýva z ďalšieho listinného dôkazu, a to konkrétne zo Závaznej objednávky - zmluvy č. 18 580 00058 zo dňa 12. 05. 1998. Okrem toho žalobca poukazuje na faktúru č. 78-20580 zo dňa 03. 08. 1998 na sumu 1 671 661 Sk bez DPH a na sumu 2 056 143 Sk vrátane DPH, ktorá faktúra slúžila pre určenie východiskovej hodnoty, resp. kúpnej ceny predmetného vozidla. Túto faktúru žalobca obdržal z Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 44Cbi 85/2002 v prílohe listu zo dňa 15. 03. 2007, pričom súd prvého stupňa tento dôkaz vôbec nevykonal. Z tejto faktúry podľa dovolateľa jednoznačne vyplýva, že dovozná cena bola stanovená na sumu 75 177 DM už po odpočte DPH v krajine pôvodu, teda už po odpočte dane z pridanej hodnoty v zahraničí, čo pri kurze 19,633 Sk za jednu DM činí sumu 1 475 950 Sk. Z predmetnej colnej deklarácie uvedenej ako dôkaz pod bodom č. 4 však vyplýva, že dovozná cena činila sumu 1 245 316 Sk, clo činilo sumu 127 770 Sk, dovozná prirážka činila sumu 37 360 Sk, spolu 1 410 446 Sk. Dovolateľ poukázal na to, že žalobca uhradil dňa 4.6.1998 predajcovi, t. j. spoločnosti M. W. & C., spol. s. r. o., B., preddavok, zálohu vo výške 305 000 Sk a túto pohľadávku doposiaľ písomnou zmluvou nepostúpil na žalovaného. Preto má za to, že započítanie medzi žalovaným a spoločnosťou M. W. & C., spol. s. r. o., B., ku dňu 03. 08. 1998 je neplatné. Táto skutočnosť bola leasingovej spoločnosti zrejmalá, lebo leasingová zmluva č. 103435, ako aj kúpna zmluva bola uzavretá až dňa 06. 08. 1998. Na základe vyššie uvedeného tak zo strany leasingovej spoločnosti, ako aj zo strany predajcu, došlo podľa dovolateľa úmyselným konaním k bezdôvodnému obohateniu na úkor žalobcu, a to zo strany žalovaného vo výške najmenej 260 000 Sk.

Podľa dovolateľa vyššie uvedené skutočnosti nielen súd prvého stupňa nebral pri rozhodovaní do úvahy, ale ani odvolací súd tieto skutočnosti v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vôbec nezhodnotil. V tomto smere dovolateľ poukázal na skutočnosť, že súd prvého stupňa náležite nezistil úplný skutkový a právny stav veci, nakoľko konanie má inú vadu, a to pokiaľ ide o vadu hodnotenia dôkazov, najmä v zmysle ust. § 135 ods. 2 O. s. p., ale aj pokiaľ ide o ust. § 120 O. s. p., podľa ktorého súd si musel ako predbežnú otázku vyriešiť neplatnosť leasingovej zmluvy, ako i vinkulácie poistného plnenia v prospech leasingovej spoločnosti. Pritom súd prvého stupňa podľa dovolateľa vôbec nezobral do úvahy tvrdenie žalobcu, že vzhľadom na predložené dôkazy, a to najmä na colnú deklaráciu došlo voči žalobcovi k podvodu pri uzatváraní leasingovej zmluvy, ako aj pri vinkulácii poistného plnenia zo strany žalobcu na tretiu osobu, t. j. na leasingovú spoločnosť. Preto nesúhlasí zo záverom súdu prvého stupňa, že súd považoval leasingovú zmluvu, ako i vinkuláciu poistného plnenia za platnú. Tu žalobca poukazuje na ust. § 39 Občianskeho zákonníka a má za to, že leasingová zmluva svojím obsahom pokiaľ ide o cenu leasingu, sa prieči zákonu, zákon obchádza a prieči sa aj dobrým mravom, nakoľko odporuje všeobecne záväzným právnym predpisom o cle a o dovoznej prirážke, a preto ide o neplatný právny úkon ex nunc, teda od počiatku. Z toho dôvodu je neplatná aj vinkulácia poistného plnenia. V tomto smere podal žalobca aj žalobu na Okresný súd Bratislava I, ktorá žaloba je vedená v konaní pod sp. zn. 29Cb 258/2001 ohľadom určenia neplatnosti leasingovej zmluvy.

Dovolateľ v dovolaní ďalej uviedol, že rozhodnutie súdu prvého stupňa spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Zdôraznil, že znalecký štandard Odhad hodnoty cestných vozidiel, ktorý mal byť schválený MS SR pod č. 1980/99-50 s účinnosťou od 01. 01. 2000 nikdy nebol schválený. Preto žalobca navrhol vyžiadať z MS SR kompletný originál spisu o schválení Znaleckého štandardu č. 1980/99-50. Na to súd prvého stupňa uviedol, že súd nemá dôvod spochybníť stanovisko MS SR zo dňa 04. 07. 2008, ktoré ministerstvo oznámilo, že v prípade dvoch znaleckých štandardov s inými číslami ide o ten istý znalecký štandard, ktorý bol schválený dňa 26. 11. 1999. Žalobca s takýmto konštatovaním nesúhlasí a poukazuje na ust. § 120 ods. 1 O. s. p., nálezy Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 14/2001, II. ÚS 132/2002, III. ÚS 171/2006, II. ÚS 26/96 a ostatné, ktoré nálezy sa vzťahujú k dokazovaniu. V dovolaní sa dovolateľ rozsiahlo vyjadruje aj k porušeniu zásady rovnosti strán a diskriminácii.

Napadnutým rozsudkom vzhľadom na vyššie uvedené, bolo podľa dovolateľa porušené právo žalobcu na spravodlivé súdne konanie a jeho právo na prejednanie veci na nezávislom a nestrannom súde, právo žalobcu, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom, právo žalobcu na účinný opravný prostriedok. Dovolateľ považuje napadnuté rozhodnutie za arbitrárne a svojvoľné, nakoľko sa súd nevysporiadal s ust. § 214 ods. 1 písm. a/, písm. c/ O. s. p., keďže pri interpretácii termínu verejný záujem, treba podľa dovolateľa vychádzať predovšetkým z jeho ústavnej, resp. zákonnej úpravy. Pritom pri analýze je nutné právny predpis posudzovať ako celok, nestačí zaoberať sa len príslušnými ustanoveniami obsahujúcimi podmienku verejného záujmu. Aplikujúci orgán musí mať na zreteli účel zákona, upravený zvyčajne v úvodných ustanoveniach, v danom prípade v ust. § 1 Občianskeho zákonníka, pričom sa však nemožno dostať do rozporu s ostatnou právnou úpravou, predovšetkým ústavnou podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky. Preto by bolo podľa dovolateľa nesprávne interpretovať slovo verejný len v zmysle väčšinový, avšak pojem verejný neznamená ani štátny.

Dovolateľ preto navrhuje, aby dovolací súd rozhodnutia súdov oboch stupňov zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O. s. p.). Dospel pritom k záveru, že z hľadiska jeho prípustnosti neboli splnené zákonné podmienky.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, len v prípadoch, v ktorých ho pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Podmienky prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu upravujú ustanovenia § 237 až 239 O. s. p.

Podľa ust. § 237 O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

K tomu, či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí z niektorou z väd uvedených v ust. § 237 O. s. p., prihliada dovolací súd nielen na podnet dovolateľa, ale i z úradnej povinnosti podľa ust. § 241 ods. 1 O. s. p. V prípade, že dovolací súd zistí, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z týchto väd, zruší rozhodnutie odvolacieho súdu, i keď dovolateľ toto pochybenie nenamietal. Dovolací súd postupuje rovnako i v prípade, že dovolanie nie je v zmysle ust. § 238 a § 239 O. s. p. prípustné.

Ďalej prípustnosť dovolania proti rozsudku upravuje ust. § 238 O. s. p., a to pre prípad rozsudkov odvolacích súdov, ktorými bol rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej zmenený, resp. v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci a tiež v prípade, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

V danom prípade neboli splnené podmienky pre prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 238 O. s. p., pretože odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a prípustnosť dovolania nevyslovil.

Vzhľadom na uvedené, dovolací súd skúmal, či je daný dôvod prípustnosti dovolania podľa ust. § 237 O. s. p.

Dovolateľ vady konania v zmysle ust. § 237 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. v dovolaní nenamietal a v dovolacom konaní vady tejto povahy nevyšli najavo. Prípustnosť tohto opravného prostriedku, preto z uvedených ustanovení nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zamerlal na otázku opodstatnenosti tvrdenia žalobcu, že mu bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom, čo zakladá dovolací dôvod podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p.

Vadou konania podľa uvedeného zákonného ustanovenia je taký závadný procesný postup, ktorým sa účastníkovi konania znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Napríklad môže ísť o právo predniesť (doplniť) svoje návrhy, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci.

Dovolateľ v dovolaní predovšetkým namietal, že súd nevykonal ním navrhnuté dôkazy, čím mu odňal možnosť konať pred súdom.

Podľa ustálenej judikatúry platí, že takýto postup súdu nemožno zásadne považovať za odňatie možnosti konať pred súdom. Účastníci sú totiž povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, pričom za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov (§ 120 ods.1 veta prvá a § 125 veta prvá O. s. p.). O tom, ktoré z navrhnutých dôkazov (ale aj z tých ktoré navrhnuté neboli) budú vykonané, rozhoduje však súd. Z uvedeného je zrejmé, že Občiansky súdny poriadok účastníkovi konania priznáva právo vykonanie určitého dôkazu navrhnuť. Toto procesné oprávnenie dovolateľ v danej veci aj využil (nebolo mu odňaté). Právo navrhovať dôkazy, resp. právo vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom nemožno zamieňať s rozhodovaním súdu o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Nevykonanie dôkazov podľa návrhov alebo predstáv žalobcu nie je ani postupom, ktorým by mu súd odňal možnosť konať pred súdom, lebo rozhodovanie o tom, ktoré dôkazy budú vykonané, patrí výlučne súdu a nie účastníkom konania (§ 120 ods.1 O. s. p.). Ak súd niektorý dôkaz nevykoná, môže to viesť nanajvýš k jeho nesprávnym skutkovým záverom, a teda v konečnom dôsledku aj k nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k zmätočnosti rozhodnutia (viď R 125/1999, R 6/2000). Odvolací súd (ani krajský súd) zamietnutím návrhu žalobcu na vykonanie navrhnutých dôkazov, preto svojim postupom nevyhlúčili dovolateľa z realizácie žiadneho procesného práva, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva, z ktorého dôvodu mu nebola odňatá možnosť konať pred súdom.

Dovolateľ v dovolaní tiež namietal, že konanie je postihnuté inou vadou, pretože súd prvého stupňa náležite nezistil skutkový a právny stav veci a dôkazy nesprávne zhodnotil.

V zmysle ust. § 132 O. s. p. dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle ust. § 237 O. s. p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, no táto skutočnosť ešte sama bez ďalšieho nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 237 O. s. p. Dovolanie z dôvodu tzv. inej vady je však možné v prípade, keď je dovolanie procesne prípustné.

Podľa dovolateľa mu odvolací súd odňal možnosť konať pred súdom aj z dôvodu, že rozhodol bez nariadenia pojednávania.

Podľa ust. § 214 ods. 1 O. s. p. na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak

- a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie,
- b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania,
- c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

V ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.).

V nadväznosti na uvedené Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že ak orgán verejnej moci (v namietanom prípade odvolací súd) legálnym a dôvodným spôsobom aplikuje právo, dôsledky vo veci uplatnených právnych noriem nemôžu znamenať porušenie základného práva sťažovateľa (v danom prípade žalobcu). (IV.ÚS 181/2010, IV.ÚS 384/2011).

Dovolateľ uvádza, že odvolací súd nenariadil pojednávanie aj napriek tomu, že to vyžadoval dôležitý verejný záujem.

Keďže z napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, ani zo spisovej dokumentácie nevyplýva, že by odvolací súd pred vyhlásením rozsudku vykonal ďalšie dokazovanie, resp.

zopakoval dokazovanie vykonané súdom prvého stupňa, alebo, že by súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a O. s. p. bez nariadenia pojednávania, alebo že by prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej na pojednávaní vyžadoval dôležitý verejný záujem, t.j., že by boli dané dôvody pre nariadenie pojednávania, odvolací súd v súlade s ust. § 214 ods.2 O. s. p. rozhodol o odvolaní žalobcu bez nariadenia pojednávania, keď dokazovanie vykonané súdom prvého stupňa považoval za dostatočné a z neho odvodený právny záver za správny. Existencia dôležitého verejného záujmu je dôvodom na nariadenie pojednávania len vtedy, ak by otázky, ktoré sú predmetom konania, mohli mať širší spoločenský dopad a ak by ochrana práv a právom chránených záujmov účastníkov mohla byť významná i pre iné subjekty, o ktorý prípad v preskúmvanej veci nejde. Postupom odvolacieho súdu, nedošlo preto k odňatiu možnosti žalobcu pred súdom konať v zmysle ust. § 237 písm. f/ O. s. p.

K námietke dovolateľa ohľadom arbitrárnosti a svojvoľnosti napadnutého rozhodnutia, dovolací súd konštatuje, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolací súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody svojho rozhodnutia. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/2006).

Dovolací súd vzhľadom na uvedené má za to, že žalobca nebol postupom súdu prvého stupňa, ako ani odvolacieho súdu, vylúčený z realizácie procesných práv daných Občianskym súdnym poriadkom. Za týchto okolností tvrdenie žalobcu, že mu postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom, nie je opodstatnené.

Žalobca v dovolaní napokon namieta aj to, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce

relevantným dovolacím dôvodom, avšak iba v prípade, keď je dovolanie procesne prípustné. I keby totiž tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval) a dovolateľom vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p., pretože sa nedotýka žiadneho z procesných oprávnení, ktoré zákon účastníkovi priznáva.

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepreukázala existencia žalobcom tvrdenej procesnej vady v zmysle ust. § 237 písm. f/ O. s. p. a že najavo nevyšla ani žiadna iná vada uvedená v ust. § 237 O. s. p., dovolací súd v ďalšom vychádzal z toho, že prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodiť z ust. § 237 O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalobcu odmietol podľa ust. § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s ust. § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Úspešnému žalovanému vzniklo podľa ust. § 243b ods. 4 v spojení s ust. § 224 ods. 1 a § 142 ods.1 O. s. p. právo na náhradu trov dovolacieho konania. Dovolací súd ale žalovanému nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo mu v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 29. marca 2012

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: H.